

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 17 mars 1936 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner om statsbidrag till kommuner för pensionering av vissa fjärdingsmän.

I två till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 148 av herrar *Heüman* och *Nilsson, Theodor*, samt den andra inom andra kammaren under nr 462 av herr *Landgren* jämte fem av kammarens övriga ledamöter, har hemställts, i första hand »att riksdagen måtte besluta att av statsmedel bidrag med tre fjärdedelar av kostnaden skall utgå till kommun, som åtager sig pensionering av genom nya polislagens tillkomst entledigad fjärdingsman, vilken i tjänsten åtnjutit en årlig lön av minst 500 kronor, vid entledigandet uppnått en levnadsålder av 50 år och i fortlöpande följd under minst 10 år innehaft den befattning, från vilken han entledigats, under förutsättning tillika att den beslutade pensionen uppgår till två tredjedelar av den entledigades lön under sista anställningsåret».

Alternativt hava motionärerna hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ämnet.

Beträffande motiveringen för yrkandet får utskottet hänvisa till motionen I: 148.

Frågan om beredande av pension åt vissa fjärdingsmän, som vid den nya polisorganisationens genomförande förlorat sina befattningar, har vid ett tidigare tillfälle varit föremål för riksdagens prövning. I motionerna I: 236 och II: 431 vid 1934 års riksdag hemställdes nämligen, att riksdagen måtte besluta, att till de personer, som vid nya polisorganisationens genomförande vid 1932 års ingång haft anställning som fjärdingsmän under minst tio år före år 1932 och den 1 januari 1932 uppnått minst 50 levnadsår, skulle av statsmedel utgå pension med två tredjedelar av medeltalet av dylik persons lön som fjärdingsman för de fem sista åren före den 1 januari 1932, eller om detta ansåges ej kunna omedelbart beslutas, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i ämnet.

I utlåtande nr 47 vid 1934 års riksdag avstyrkte *bankoutskottet* bifall till nyssnämnda motioner under hänvisning till att frågan om beredande av pension åt vissa f. d. fjärdingsmän, som på grund av den nya polislagens genomförande nödgats avgå från sina befattningar, för det dåvarande var föremål för prövning i finansdepartementet på grund av en utav svenska

polisförbundet i skrivelse den 31 oktober 1930 gjord framställning i ämnet.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Svenska polisförbundet hade i sin omförmälda skrivelse den 31 oktober 1930 hemställt, att åtgärder måtte vidtagas för beredande av statspension med belopp motsvarande två tredjedelar av senast innehavd lön åt fjärdingsman, som i samband med den nya polislagens ikraftträdande förlorat sin befattning, dock endast om denna innehafts i minst tio år och om årslönen därför uppgått till minst 300 kronor.

Häröver avgav *statskontoret* den 31 december 1932 utlåtande, därvid fogats yttranden från samtliga länsstyrelser.

I detta utlåtande lämnade statskontoret till en början följande redogörelse för fjärdingsmannasynslans allmänna karaktär ävensom fjärdingsmännens anställningsförhållanden i övrigt:

»Enligt lagen den 29 september 1899 angående fjärdingsmansbestyrets utgörande, vilken genom den nya polislagens genomförande från och med den 1 januari 1932 upphört att gälla, skulle varje socken i landet vara skyldig att anställa minst en fjärdingsman; dock finge med länsstyrelsens medgivande två eller flera smärre socknar, som gränsade intill varandra, förena sig om en fjärdingsman. Fjärdingsman utsågs av kommunalstämman för en tid av minst tre år i sänder och skulle av kommunen förses med skälig lön. I instruktionen för fjärdingsmännen den 29 september 1899 (nr 77, sid. 4) föreskrevs, att de skulle vara skyldiga biträda landsfiskalerna ej blott med egentliga polisgöromål utan även med handräckningsgöromål. Utvecklingen ledde emellertid sedermera därtill, att fjärdingsmännens viktigaste funktion blev att biträda vid restindrivning.

Någon rätt för fjärdingsman att vid avgång från tjänsten erhålla pension har före den nya polislagens tillkomst icke förefunnits. I enstaka fall har dock, såsom av utredningen framgår, vederbörande kommun tillerkänt fjärdingsman sådan förmån. Vid flera tillfällen har jämväl riksdagen under vissa villkor beviljat pension åt sådan befattningshavare, men fjärdingsmannen har då samtidigt varit polisman, till vars avlönande statsbidrag utgått.

I detta sammanhang vill statskontoret erinra om ett av vederbörande departementschef i propositionen nr 58 till 1925 års riksdag med förslag till lag om polisväsendet i riket m. m. gjort uttalande.

I samband med redogörelse för bristerna i den dåvarande polisorganisationen framhöll departementschefen sålunda, bland annat, att fjärdingsmansbefattningen såsom regel vore en bisyssla, och att avlöningen också vore bestämd med hänsyn härtill. En följd härav vore, att fjärdingsmannen måste skaffa sig andra inkomstkällor för att kunna existera, och, enligt vad erfarenheten visat, finge på grund härav på många håll fjärdingsmansverksamheten stå tillbaka för annat, mera inbringande arbete. Den omständigheten, att fjärdingsmännen valdes för relativt kort tid — funktionstiden överstege ganska sällan tre år — vore jämte nu anförda förhållande enligt departementschefens mening också ägnad att försvaga deras ställning. Samtidigt erinrade departementschefen om att enligt den Linnérska utredningen under tioårsperioden 1911—1920 ej mindre än 143 fjärdingsmansbefattningar växlade innehavare fyra eller flera, högst tio gånger, medan ett, två och tre personalombyten skett i respektive 798, 396 och 397 distrikt. I åtskilliga av dessa fall hade givetvis vederbörande

fjärdingsmän avlidit eller själva frivilligt dragit sig tillbaka, men att fjärdingsmännens dåliga avlöning och beroende ställning spelat in i ett stort antal fall syntes departementschefen högst antagligt.»

I anslutning till de av länsstyrelserna avgivna yttrandena ingick statskontoret därefter på ett bedömande av den av svenska polisförbundet gjorda framställningen och anförde därvid följande:

»Enligt föreliggande utredning har vid den nya polisorganisationens genomförande ett icke obetydligt antal fjärdingsmän förlorat sina befattningar. Genom den nya distriktsindelningen hava sålunda vissa tjänster blivit överflödiga, och på grund av skärpta kompetensfordringar och föreskrifter beträffande viss pensionsålder hava en del befattningshavare icke kunnat erhålla förnyad anställning. Den av svenska polisförbundet gjorda framställningen innebär, att staten skulle utan bidrag från vederbörande kommuners sida åtaga sig pensionering av sådana överflödiga fjärdingsmän, vilka kunna räkna en tjänstetid av minst 10 år och därunder haft en minimilön av 300 kronor för år. Av de i ärendet avgivna yttrandena framgår emellertid, att flertalet länsstyrelser icke ansett sig kunna förorda en dylik anordning, varigenom kostnaderna för ifrågavarande pensionering skulle helt drabba statsverket. Med hänsyn till att fjärdingsmannabefattningarna vore att betrakta såsom kommunala tjänster, hava vissa länsstyrelser ansett, att lösande av frågan om fjärdingsmännens pensionering vore en uteslutande kommunal angelägenhet, vartill bidrag av statsmedel icke ens till någon del borde utgå. En pensionering i enlighet med polisförbundets hemställan skulle för statsverkets vidkommande även komma att medföra ganska väsentliga kostnader. Såvitt statskontoret kunnat döma av i ärendet meddelade uppgifter, torde antalet fjärdingsmän, som under i framställningen angivna förutsättningar skulle komma i åtnjutande av pension, uppgå till omkring 430. Därest, såsom polisförbundet hemställt, pensionen bestämdes till två tredjedelar av fjärdingsmannens senast innehavda lön, skulle med beräkning av en genomsnittlig lön av 600 kronor för envar av dem statsverkets årliga utgifter för nu berörda ändamål belöpa sig till ungefär 172,400 kronor oberäknat dyrtidstillägg.

I stället för en helt statlig pensionering hava flertalet länsstyrelser förordat ett system med statsbidrag till kommuner, som åtagit sig att enligt vissa grunder pensionera nu ifrågavarande befattningshavare. En dylik anordning har ansetts motiverad med hänsyn till, bland annat, att fjärdingsmännen, som till viss del fullgjort även statliga uppdrag, genom ändrad lagstiftning mistat sina tjänster.

Beträffande de allmänna grunderna för en dylik pensionering hava olika meningar uttalats. Enligt polisförbundets framställning skulle till erhållande av pension icke ifrågakomma fjärdingsman, vilken innehaft sin tjänst allenast såsom bisyssla. Detta har förbundet ansett vara fallet, då årslönen understigit 300 kronor. Länsstyrelserna hava i allmänhet ansett, att gränsen mellan bisyssla och tjänst, vilken giver sin innehavare full försörjning, bör dragas vid ett väsentligt högre lönebelopp. Så hava till exempel länsstyrelserna i Södermanlands samt Göteborgs och Bohus län föreslagit, att pension skulle utgå endast vid en årslön av 400 kronor och därutöver. Länsstyrelsen i Uppsala län har såsom villkor för erhållande av pension föreslagit en minimilön av 700 kronor. Länsstyrelsen i Örebro län har i sådant hänseende anført, att i de fall, då kommunalmyndighets beslut om avlöning åt fjärdingsman jämlikt övergångsbestämmelserna till polislagen underställts länsstyrelsens prövning, hade, när fråga varit om en av tjänsten helt sysselsatt befattningshavare, lönebeloppet icke i något fall understigit 1,200 kronor, och i intet fall torde enligt

länsstyrelsens mening, såvitt Örebro län anginge, lön åt fjärdingsman, som kunde anses av tjänsten åtminstone huvudsakligt upptagen, för närvarande uppgå till mindre belopp än 800 kronor.

Beträffande fordran på viss minimitjänstetid hava en del länsstyrelser funnit den av polisförbundet föreslagna tiden — 10 år — väl kort. Så har till exempel länsstyrelsen i Malmöhus län ansett, att tjänsteåldern bör uppgå till 15 à 20 år. Länsstyrelsen i Västmanlands län uppställer såsom villkor för erhållande av hel pension en tjänstetid av minst 30 år. För kortare tjänstetid borde enligt länsstyrelsens mening pensionen utgå med avkortat belopp i förhållande till det mindre antalet tjänstår.

Polisförbundet har icke angivit någon begränsning av rätten till erhållande av pension med hänsyn till viss levnadsålder vid avgång från tjänsten. Länsstyrelsen i Hallands län framhåller, att från rätt till pension bör undantagas fjärdingsman, som uppnått sådan ålder, att han, även om den nya organisationen icke kommit till stånd, icke kunnat kvarstå någon längre tid. Likaså borde från sådan rätt uteslutas fjärdingsman, som vid avgång från tjänsten ännu är så ung, att övergång till annat yrke skäligen bort kunna förväntas. Länsstyrelserna i Uppsala och Malmöhus län anse däremot, att för pension bör fordras en levnadsålder av minst 55 år.

I de fall, då frågan om beräkning av pensionsbeloppet berörts i de avgivna yttrandena, har föreslagits, att pensionen må utgöra $\frac{2}{3}$ av fjärdingsmannens förutvarande fasta avlöning. Det framgår emellertid icke alltid tydligt, huruvida härmed avses den för fjärdingsmannen senast bestämda lönen eller om till grund för beräkning av pensionen skall läggas medeltalet av fjärdingsmannens lön under åren närmast före avgången från tjänsten. Allenast länsstyrelsen i Södermanlands län har anfört, att pensionen bör motsvara $\frac{2}{3}$ av medellönen för till exempel de fem sista tjänståren.

Vad angår statsbidragets storlek i förhållande till pensionsbeloppet hava olika meningar gjorts gällande. Länsstyrelsen i Uppsala län anser sig ej kunna förorda statsbidrag till högre belopp än $\frac{1}{3}$ av pensionsbeloppet. Länsstyrelserna i Södermanlands, Kalmar, Gotlands, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län förorda, att bidrag av statsmedel lämnas till belopp motsvarande hälften av pensionen. Länsstyrelsen i Älvsborgs län ifrågasätter, huruvida icke statsbidrag bör utgå med $\frac{2}{3}$ av det fastställda understödsbeloppet.

I detta sammanhang torde böra nämnas, att omkring 35 kommuner beviljat eller ställt i utsikt understöd åt sådana fjärdingsmän, som icke kunnat beredas anställning inom den nya polisorganisationen.»

Statskontoret sammanfattade sin mening rörande ifrågavarande pensioneringsspörsmål på följande sätt:

»Av departementschefens här ovan återgivna uttalande ävensom i ärendet avgivna yttranden synes framgå, att fjärdingsmannabefattningen oftast varit att betrakta såsom bisyssla. I en del fall torde visserligen fjärdingsmannen av befattningen ifråga hava erhållit sin huvudsakliga försörjning, men då han med hänsyn till sättet för tjänstens tillsättande icke med säkerhet kunnat påräkna förnyad anställning efter tjänstetidens utgång, torde han få anses hava varit inriktad på möjligheten att bliva nödsakad övergå till annan verksamhet.

Genom övergångsbestämmelserna i polislagen torde även i allmänhet hava möjliggjorts för befattningshavare, som icke kunnat förvänta återanställning, att förbereda övergång till annan sysselsättning. Ifrågavarande lag, som trädde i kraft den 1 januari 1926, skulle senast den 1 januari 1932 vara helt satt i tillämpning. Önskade kommun, som enligt fastställd indelning skulle

utgöra eget polisdistrikt, att lagen skulle före sistnämnda dag erhålla tillämpning på kommunen, kunde ansökning därom göras hos länsstyrelsen. Befunnes, att inom kommunen tjänstgörande fjärdingsmän icke ägde att kvarstå i tjänsten efter den tidpunkt, från vilken lagen enligt ansökningen skulle bli tillämplig å kommunen, eller kunde uppsägas till nämnda tidpunkt samt att statsmedel funnes tillgängliga för bidrag till de fjärdingsmän, som enligt lagen skulle vara anställda inom kommunen, skulle ansökningen bifallas. Vad sålunda stadgats skulle äga motsvarande tillämpning, om de kommuner, som enligt fastställd indelning helt eller delvis inginge i visst polisdistrikt, gjorde ansökan om att lagen skulle bli tillämplig för distriktet.

Det vill med hänsyn till nu anförda omständigheter synas statskontoret, att genomförandet av den nya polisorganisationen icke kan åberopas såsom skäl för staten att åtaga sig eller bidraga vid pensionering av sådana fjärdingsmän, varom här är fråga. Det torde dessutom böra framhållas, att någon rätt till pension för fjärdingsmän icke tidigare förefunnits. Med hänsyn till fjärdingsmannabefattningens allmänna karaktär av bisyssla skulle en pensionering av ifrågavarande befattningshavare även innebära en avvikelse från de principer, som tillämpas vid statlig pensionering. Då befattningarna i fråga därjämte äro att anse såsom uteslutande kommunala tjänster, ehuru med desamma varit förenad skyldigheten att utöva vissa statliga funktioner, torde det enligt statskontorets mening närmast åligga vederbörande kommuner att sörja för innehavarnas pensionering. Statskontoret hyser därför starka betänkligheter mot vidtagande av åtgärder i den riktning, som i polisförbundets framställning avses eller av flertalet länsstyrelser förordats.

Därest emellertid billighetsskäl skulle kunna anses motivera, att staten lämnar sin medverkan vid lösande av berörda fråga, synes detta lämpligast böra ske i form av statsbidrag till kommun, som förklarar sig villig att enligt vissa grunder åtaga sig pensionering av sådan fjärdingsman, som genom den nya polislagens tillkomst icke kunnat beredas förnyad anställning. Såsom villkor för statsbidrag torde därvid böra gälla, att fjärdingsmannen under en längre följd av år innehaft sin befattning samt att han kan sägas av densamma hava erhållit sin huvudsakliga försörjning. Det synes jämväl skäligt, att hänsyn tages till vederbörande befattningshavares behov av understöd.

Beträffande frågan om tjänstetidens längd har — såsom förut framhållits — polisförbundet föreslagit en minimitid av 10 år. Denna tid måste statskontoret finna alltför kort. Enligt numera gällande bestämmelser för befattningshavare vid polisväsendet fordras för att hel pension vid avgång efter uppnådd pensionsålder skall kunna erhållas en tjänstetid av 30 år. Det synes emellertid statskontoret, att i nu berört hänseende föreskrifterna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen skulle kunna tjäna till vägledning. I nämnda kungörelse stadgas för löntagare, tillhörande grupperna II och III, en sammanlagd anställningstid av minst 15 år för erhållande av förtidspension. Det torde icke kunna anses oskäligt, att i nu ifrågavarande fall motsvarande tid föreskrives såsom villkor för erhållande av pension, vartill bidrag av statsmedel skall utgå.

Polisförbundet har vidare ansett, att en årlig lön av 300 kronor bör utgöra gräns mellan fjärdingsmannabefattningen såsom bisyssla och densamma såsom tjänst, varav innehavaren haft sitt huvudsakliga levebröd. Statskontoret finner det föga sannolikt, att en befattning med så låg årsavlönning utgjort innehavarens huvudsakliga sysselsättning. Med hänsyn till de olika uppgifter, som härutinnan lämnas av länsstyrelserna, synes viss minimiavlönning icke böra fastställas såsom villkor för utgående av statsbidrag, utan torde i

varje särskilt fall böra prövas, huruvida sådana omständigheter föreligga, att fjärdingsmannabefattningen kan sägas icke hava varit bisyssla.

Såsom vissa länsstyrelser gjort gällande, torde pension icke böra utgå till fjärdingsman, som vid avgång från tjänsten ännu är så ung, att övergång till annan sysselsättning skäligen bör kunna förväntas. Polisförbundet har härutinnan icke angivit någon begränsning. Statskontoret anser, att i förevarande fall lämpligen bör fordras samma levnadsålder, som i ovanberörda kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10) föreskrivits för löntagare för erhållande av förtidspension, nämligen 50 år.

Svenska polisförbundet har hemställt, att pensionen måtte bestämmas till $\frac{2}{3}$ av fjärdingsmannens senast innehavda lön. Statskontoret har häremot ingen annan erinran att göra, än att pensionen rättvisligen synes böra utgöra $\frac{2}{3}$ av medeltalet av fjärdingsmannens lön för till exempel de fem sista åren före den 1 januari 1932.

Vad beträffar statsbidragets storlek i förhållande till pensionsbeloppet, torde detsamma böra utgå med högst hälften av nämnda belopp.

Med hänsyn till de ovissa faktorer, som, på sätt ovan anförts, kunna spela in vid bestämmande av pension åt fjärdingsman, anser sig statskontoret för närvarande icke kunna verkställa någon beräkning av statsverkets kostnader för en pensionering i överensstämmelse med nu angivna allmänna riktlinjer. Statskontoret förutsätter emellertid, att, därest skäl skulle nu anses föreligga för upptagande av frågan till realprövning, statskontoret beredes tillfälle att på grundval av den utredning i ärendet, som ytterligare må befinnas erforderlig, inkomma med förnyat utlåtande.»

Sedan Svenska polisförbundet, i anledning av vad statskontoret i ärendet anfört, den 20 mars 1933 ingivit ytterligare en skrivelse i ämnet och *Svenska landskommunernas förbund* den 25 november 1933 avgivit yttrande i ärendet, fann *Kungl. Maj:t* genom beslut den 18 oktober 1935 den av polisförbundet gjorda framställningen icke föranleda någon *Kungl. Maj:ts* åtgärd.

Utskottet.

Fjärdingsmannabestyrets utgörande var ursprungligen en rent kommunal angelägenhet, i det att fjärdingsmännen utsågos genom val å kommunalstämma för viss tid och jämväl erhöles avlöning av kommunerna. De med befattningarna förenade göromålen voro också, åtminstone i äldre tider, till övervägande del av kommunal natur. I dessa förhållanden inträdde dock efterhand en förändring såtillvida, att med befattningarna kommo att förenas ett antal statliga funktioner, avseende såväl egentlig polisverksamhet som jämväl och framför allt olika slag av exekutionsgöromål, huvudsakligen restindrivning. I flertalet fall torde, såsom den av statskontoret och länsstyrelserna verkställda utredningen utvisar, fjärdingsmannabefattningen före tillkomsten av den nya polislagen haft karaktär av bisyssla.

Otvivelaktigt medförde 1925 års polislagstiftning för fjärdingsmannakårens vidkommande vissa svårigheter därigenom att åtskilliga befattningshavare utan eget förvållande berövades möjligheten till fortsatt anställning. Det har syntes utskottet kunna ifrågasättas, huruvida icke staten av billighetsskäl borde i någon mån bidra till pensioneringen av fjärdingsmän, som sålunda nödgats frånträda sin tjänst på grund av polislagens ikraftträdande. I betraktande av de av statskontoret anförda, i och för sig bärande skäl, som tala mot åtgärder

från statens sida i berörda avseende, är det emellertid av vikt, att grunderna för statens medverkan så avvägas, att densamma begränsas till vad som måste anses vara rimligt med hänsyn till de särskilda anställnings- m. fl. förhållanden, som förelegat beträffande de fjärdingsmän, varom här är fråga.

Såsom framgår av utredningen i ärendet, har statskontoret, för den händelse staten skulle medverka vid här ifrågakommande pensionering, uppdragit vissa allmänna riktlinjer för en dylik pensionering. Såsom villkor för pension har det syntts statskontoret böra uppställas, att fjärdingsmannen dels under en längre tid innehaft sin befattning, dels vid avgången ur tjänst uppnått viss levnadsålder, dels ock av sin befattning erhållit sin huvudsakliga försörjning. Jämväl motionärerna hava gjort vissa yrkanden i sådan riktning. Såväl statskontoret som motionärerna hava vidare förordat, att statens medverkan vid pensioneringen skulle lämnas i form av statsbidrag till kommun, som förklarar sig villig att enligt vissa grunder åtaga sig pensionering av till följd av polislagen entledigad fjärdingsman, och i samband därmed framställt förslag rörande storleken av de pensionsbelopp, som borde ifrågakomma, ävensom rörande statsbidragets storlek i förhållande till pensionsbeloppet. Statskontoret har slutligen funnit skäligt, att hänsyn toges till vederbörande befattningshavares behov av understöd.

Vad sålunda anförts berör enligt utskottets mening de viktigaste av de faktorer, som böra tagas i betraktande vid bedömande av här avsedda pensioneringsfråga. Utskottet är emellertid icke berett att på grundval av nu föreliggande material tillstyrka antagandet av några regler för pensioneringen, även om det vill förefalla utskottet, som om en lösning av frågan skulle kunna ske i nära överensstämmelse med de av statskontoret uppdragna riktlinjerna. I likhet med statskontoret finner utskottet erforderligt att, innan frågan upptages till slutlig prövning, ytterligare utredning i ämnet verkställas, därvid jämväl beräkning av kostnaderna för pensioneringen bör ske. Utskottet finner sig alltså böra föreslå, att utredning verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg rörande de förutsättningar, som böra föreligga för beviljande av bidrag av statsmedel till pensionering i nu förevarande fall, ävensom rörande de grunder, som böra tillämpas vid pensionsbeloppens beräkning.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 148 och II: 462, må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning rörande frågan om pensionering av fjärdingsmän, vilka blivit entledigade på grund av tillkomsten av 1925 års polislag, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 17 april 1936.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Lindgren**, *Ernfors**, *Johansson* i Friggeråker, *Ström* i Lidköping, *Ehrnberg**, *Berling* och *Nilsson* i Mölndal;

från a n d r a kammaren: herrar *Leffler*, *Lovén*, *Laurén*, *Paulsen*, *K. A. Westman*, *Carleson*, *Gustavson* i Västerås och *Elmroth*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.